

در دومین جلسه دادگاه بررسی جنایات منافقین چه گذشت؟

نوبت دادگاه قاتلان صیاد

زهرنا طیبی خبرنگار گروه نقد روز

از میان ۱۸ کیفرخواستی که روز سه شنبه علیه برخی افراد سازمان موسوم به مجاهدین خلق قرائت شد، نزدیک به ۱۰ نفر از این کیفرخواست‌ها به زنان سازمان اختصاص پیدا کرده بود که اتفاقاً درجه‌های بالایی در سازمان داشتند و اقدامات قابل توجهی نیز در این رابطه انجام داده بودند که از جمله آنها مرگان پارسایی بود که مسعود رجوی می‌گفت اقدامات او سازمان را نجات داده است. در جریان انقلاب ایدئولوژیکی که در سازمان اتفاق افتاد، زهرنا بندپی هو و حضور افراد سازمان تغییرات قابل توجهی پیدا کرد. درجه سازمانی آقایان دچار تحول شد و حالا‌های بالای سازمان به زنان اختصاص پیدا کرده بود. این یکی از روش‌های قدیمی سازمان بود که اکنون به صورت آشکارتری دنبال می‌شد. واقعیت این بود که زنان اعضای مطیع‌تری برای سازمان بودند و انجام و اجرای اقدامات خواست سازمان توسط آنها راحت‌تر صورت می‌گرفت. نگاهی به سوابق این اعضای ردیبالان نشان می‌دهد که این سیاست سازمان مؤثر بوده و زنان بخش زیادی از اقدامات مشبئی را که در سازمان انجام شده به خود اختصاص داده بودند. شاهد ماجرا متهمان زنی است که بر مبنای کیفرخواست در طراحی اجرا و دنبال کردن اهداف سازمان کارنامه تاریکی دارند که البته روایت‌های برخی اعضای جدا شده نشان می‌دهد این افراد در میان اعضای سازمان نیز محبوبیت چندانی نداشتند.

دادگاه به جلسه دوم رسید

جلسه رسیدگی به اتهامات منافقین به جلسه دوم رسید و فعلا در مرحله قرائت کیفرخواست قرار دارد و بعد از اتمام قرائت دفاعیات و کلاً آغاز می‌شود. قاضی پرونده در ابتدای جلسه دوم نیز دوباره تأکید کرد که متهمان می‌توانند برای رسیدگی به اتهاماتشان دیکل معرفی کنند. اما تا اینجا هیچ‌ام‌جاری‌اری رسیدگی به اتهامات اعضای سازمان و بر مبنای قانون برای آنها وکیل تسخیری تعیین شده است. در حاشیه برگزاری جلسه دادگاه سماع وکیل‌ها پرونده و رقیتم تا از روند رسیدگی و دفاعیات آنها از متهمان پرسیم. یکی از وکلای تسخیری، از مسیر دادگاه رسیدگی به اتهامات متهمان گفت و توضیح داد: «کیفرخواست ۷۰۰ صفحه است، البته ۶۷۰ و خرده‌ای صفحه است. طبق قانون باید تمام کیفرخواست خوانده شود. فکر می‌کنم فقط ۱۰ یا ۱۲ جلسه خواندن کیفرخواست زمان ببرد. بعد از آن تازه ما دفاعیات ما را شروع می‌کنیم. البته در میان افراد ۱۰۷ نفر متهم دو نفر فوتی داریم و الان تعداد متهمان ۱۰۵ نفر است. ۱۰۴ نفر از متهمان اشخاص حقیقی هستند، یک نفر از اشخاص حقوقی که بر این اساس پنج وکیل تسخیری تعیین شده که هر کدام قرار است از ۲۱ متهم دفاع کنند.» وکیل تسخیری متهمان دادگاه در پاسخ به اینکه با توجه به اسناد معتبری که وجود دارد، چه دفاعیاتی از متهمان خواهند داشت، گفت: «ما بر اساس عیب‌ها و نقایصی که در پرونده وجود دارد، دفاع خواهیم کرد. ایرادهایی وجود دارد. ما باید کیفرخواست را منطبق بر قانون آیین دادرسی کیفری و قانون مجازات اسلامی مصوبه ۹۲ بررسی کنیم. بر اساس اطلاعات و قوانینی که وجود دارد، بعد از صدور کیفرخواست ایرادات مان را مطرح می‌کنیم؛ چرا که کیفرخواست باید بر اساس قانون باشد. بر مبنای قانون از جرائم حدی، تعزیری و هر چیزی که به متهمان انتساب پیدا کرده دفاع خواهیم کرد، چون بعضی از اتهامات قابل خدشه است.»

متهمان دفاعیات خود را ایمیل کنند، رسیدگی می‌کنیم

وکیل تسخیری اعضای سازمان البته به این نکته اشاره کرد که حاضرند هر دفاعی را که از جانب متهمان مطرح شود مورد توجه قرار دهند و گفت: «بر اساس اسناد از هر ایرادی که در پرونده باشد، دفاع خواهیم کرد. اگر متهمان بخواهند با ایمیل‌ها و حتی روزنگارهایشان بر مبنای اطلاعاتی که در پرونده وجود دارد برای دفاع از خودشان اقدام کنند، ما این را انجام خواهیم داد، چون وکیل آنها هستیم و بر اساس قانون وظیفه ما است که این کار را انجام بدهیم. در حال حاضر بر اساس اسنادی که وجود دارد دفاع خودمان را مطرح خواهیم کرد. البته دفاع متهم کمک زیادی به ما خواهد کرد. ما نمی‌دانیم در روند پرونده چه اطلاعاتی وجود دارد و بر اساس اظهارات شهود، قیام‌هایی که وجود دارد، اسنادی که وجود دارد، دفاع می‌کنیم و شاید مطالبی ذکر شود که درست نبوده است. خوب باید متهم در این مساله کمک کند. الان علی‌الحساب دسترسی نداریم و بر اساس اسناد، دفاع خواهیم کرد.»

رسانه‌ای شدن دادگاه منافقین و غیابی بودن رسیدگی به پرونده متهمان این سوال را در میان افکار عمومی به وجود آورده بود که آیا ناله حال دادگاهی به این روش برگزار شده است؟ امری که یکی دیگر از وکلای تسخیری متهمان به آن اشاره کرد و گفت که در رسیدگی به پرونده‌های کیفری این اتفاق زیاد تکرار می‌شود. وکیل متهمان اعضای

بای حرف شاکیان دادگاه

سازمان در ابتدا در رابطه با چگونگی رسیدگی به اتهامات افراد فوت شده در پرونده گفت: «در خصوص آنها یکی که فوت شدند قرائت دفاعیات و کلاً آغاز می‌شود و مجازات در خصوص آنها موضوعیت ندارد ولی کسانی که در پرونده هستند بر اساس آنچه که من می‌دانم هنوز زنده هستند.» وکیل ۲۱ نفر از متهمان دادگاه، درباره اینکه با توجه به اینکه دسترسی به متهمان وجود ندارد و دفاعیات به چه نحوی مطرح خواهد شد نیز گفت: «ما بر اساس پرونده و مستنداتش که در پرونده وجود دارد، اعم از مستندات مربوط به کیفرخواست دفاع خواهیم کرد. بعد هم به هر حال وکالت تسخیری داریم، یعنی با توجه به درجه اتهامات افراد و اینکه رسیدگی به اتهام غیابی است، لازمه و ضرورت قانونی آن است که برای این افراد وکیل تعیین شود. اگر واقعاً متهمان می‌خواهند از خود دفاع کنند، می‌توانند با تماس بگیرند و ادله خود را مطرح کنند تا ما بتوانیم در اینجا آن را ارائه و دفاع کنیم، در غیر این صورت مجبور هستیم از طریق پرونده و مستندات پرونده رسیدگی کنیم. این هم در قانون تجویز شده است و با توجه به غیابی بودن دادگاه نیز چاره‌ای در این خصوص نداریم.»

بر مبنای قانون از متهمان دفاع می‌کنیم

تکثر پرونده‌هایی که به صورت غیابی به آن پرداخته شده موضوع دیگری بود که این وکیل به آن اشاره کرد و گفت: «دادگاه‌های زیادی وجود داشته که به صورت غیابی برگزار شده‌اند. در میان پرونده‌های کیفری تعداد کثیری وجود دارد که به متهم دسترسی نبوده و به او ابلاغ واقعی نشده است حتی در مورد کسانی که در ایران هستند و وکیل هم معرفی نکردند این امر اتفاق افتاده است، در نتیجه به آنها به صورت غیابی رسیدگی شده، حتی بعضی از رسیدگی‌های غیابی با توجه به درجه اتهاماتی که پایین بوده‌اند حضور متهم تشکیل شده است. ناظر به پرونده، اعضای سازمان می‌توانند بر اساس قانون وکیل معرفی کنند یا معرفی وکیل، وکیل تسخیری خود به خود موضوعیت خود را از دست می‌دهد. غیر از آن هم هر وقت حضور پیدا کنند، چون رای غیابی است، مجدد وخواهی می‌کنند و می‌توانند رسیدگی حضوری با وکیل خود انجام دهند.» هنوز خاطره اتفاقات تلخی که اعضای سازمان منافقین برای مردم ایران در دهه ۶۰ به جا گذاشتند از خاطره‌ها پاک نشده، امری که باعث می‌شود در نظر افکار عمومی نتیجه دادگاه از پیش مشخص است. امری که ممکن است نفس قبول وکالت این پرونده و دفاع از این متهمان را مورد توجه قرار دهد. اما است که وکیل متهمان در پاسخ به نگرانی از واکنش افکار عمومی گفت: «بحث این است که ما کیلیسیم و حق نداریم مسائل و نگرانی‌هایمان را در دفاع دخالت بدهیم. وظیفه داریم از حقوق قانونی متهم دفاع کنیم. به هر حال هر کدام از متهمان حقوق قانونی دارند که قانون اساسی ما اشاره کرده اگر خودشان هم حضور نداشته‌اند وکالت تعیینی یا تسخیری از حقوق قانونی خود دفاع کنند، چون اینها به هر مقدار و هر درجه هم که اتهام داشته باشند بر اساس قانون اساسی اجازه دارند از حقوقشان دفاع کنند.»

اروپایی اقدام به جمع‌آوری کمک‌های مالی برای سازمان می‌کنند. حضور در عملیات‌های سازمان مثل فرود جاویدان و چندجراخ از جمله اقدامات این عضو فعال سازمان است. اما این همه اتهامات مرگان پارسایی نیست و بر مبنای آنچه اعضای جدا شده سازمان از رفتار او با دیگر اعضای سازمان گفته‌اند به نظر می‌رسد او شخصیت چندان محبوبی در میان اعضا نبوده و اتهاماتی درباره قتل دیگر اعضا نیز متوجه او است. هدایت اعضای سازمان برای انجام عملیات‌های تروریستی در ایران از جمله اقدامات پارسایی بوده است. در همین راستا در عملیات‌هایی تیم‌ها را برای انفجار لوله‌های نفت و خمپاره زدن به مراکز دولتی، هدایت می‌کرد. همین اقدامات منجر شد او در سال ۸۰ از جانب رجوی به عنوان معاون اول منصوب شود و بعد از آن نیز به عنوان جانشین رجوی در این سازمان تروریستی انتخاب شد. بیشتر جلساتی که برای افراد مساله‌دار سازمان تشکیل می‌شد توسط پارسایی تشکیل شده است. قتل نزدیک به ۱۰۰ نفر از اعضای سازمان از جمله اتهاماتی است که اعضای جدا شده سازمان به آن اشاره می‌کنند. مهوش سپهری دیگر عضو سازمان بود که در جریان قرائت کیفرخواست اتهامات او مطرح شد. سپهری در حال حاضر مسئول برگزاری یکی از نشست‌های مهم تشکیلاتی در آلبانی است. سپهری فرد شناخته شده‌ای در سازمان است و کمتر کسی از اعضای جدا شده سازمان وجود دارد که او را نشناسد. مریم سنجایی از اعضای سابق شورای رهبری موسوم به مجاهدین، اقدامات و فعالیت‌های سپهری که نام مستعارش نسرین بود را این‌طور روایت کرد: «نسرین پس از اینکه به مقام مسئول اولی سازمان ارتقا یافت مهم‌ترین مسئولیتش حفظ تشکیلات بود. آن زمان اعضای زیادی در سازمان حضور داشتند که از تشکیلات به جان آمده و خواهان جدایی بودند و کسی هم اجازه خروج از تشکیلات را نداشت. مسئولیت سرکوب و تنبیه و به راه آوردن این نفرت را برعهده سپهری گذاشته شد. او هم‌زمان مسئول نهاد شورای رهبری نیز شد و نقش اساسی در سرکوب و ساکت کردن زنان شورای رهبری را برعهده گرفت.» ساکت کردن صدای مخالفان کاری بود که «خواهر نسرین» آن را خوب انجام می‌داد و نزدیک به ۲۰۰ نفر از اعضای سازمان را محاکمه کرد. مریم سنجایی در روایت خود گفت: «در خاطرات جدا شدگان از جمله خانم سلطانی قید شده که وی شخصاً خانم‌های ناراضی تشکیلات از جمله مرضیه قربانی، مرضیه قرصی، مهنا ابوزریان، مینو فتحعلی، مهروی موسوی، فاطمه غلامی، ناهید طهماسبی و بسیاری دیگر از ناراضیان را به یاد شکنجه، فحش، کتک و هتاک‌های ناموسی گرفته است. مهوش سپهری رسماً مینو فتحعلی را به مرگ محکوم کرد و در جلسات شورای رهبری گفت که به دلیل اینکه وی فرار کرده است می‌بایست کشته شود تا اینکه سرانجام در سال ۱۳۸۲ خانم فتحعلی سر به نیست شد.» اگر اتفاقات و جنایات‌هایی که اعضای سازمان علیه مردم ایران و تروراهی که انجام شده است را کنار بگذاریم به نظر می‌رسد نیاز است دادگاه جدایی‌یاری رسیدگی به برخی اتهامات اعضای سازمان و ناظر به جنایات‌های آنها برگزار شود.

درباره کمپینی که به درمان ایمن تر بیماران کمک می‌کند

مساله فقط حضور وزیر در اتاق عمل نبود

همین چند روز گذشته بود که حضور وزیر بهداشت به همراه خبرنگار صداوسیما در حین عمل سزارین یک بانوی کرجی، خبرساز شد و انتقادات بسیاری را به دنبال داشت؛ هر چند به دنبال حواشی ایجاد شده برای این گزارش، وزارت بهداشت اعلام کرد برای تهیه گزارش از خانواده فرد اجازه لازم اخذ شده اما همچنان اصل حضور امری نادرست و قبیح بود. شاید برای شما و اطرافیان‌تان پیش آمده باشد که در حین سزارین یا هر نوع عمل جراحی دیگر، از حضور آقایان در اتاق عمل معذب باشید و تا مدت‌ها نیز بار روانی این مساله را به دوش بکشید. حضور وزیر بهداشت در اتاق عمل بهانه‌ای شد تا فعالان این حوزه بار دیگر موضوع درمان امن به معنی درمانی که بیمار دیگر نگران حریم خصوصی خود نباشد را پیش بکشند و از مسئولان کشور این مطالبه را داشته باشند که حقوق و شئون بیمار در حین عمل جراحی با ویزیت توسط پزشک را حفظ کنند.

کارشناسان این حوزه معتقدند یکی از مکان‌هایی که امکان دارد زنان نسبت به فضا از لحاظ روانی آسیب ببینند و زمینه رخ دادن و قرار گرفتن در شرایط نامطلوب نیز بسیار است، مراکز درمانی اند؛ چرا که فرد ممکن است به شرایط خود آگاه نباشد یا در شرایطی قرار گرفته که تسلیم قدرت فرد مقابل خود و شرایط موجود باشد و در نهایت در فضایی باشد که امکان آسیب روانی نیز فراهم باشد. بنابراین لازم است نسبت به این آسیب‌های روانی در شرایط خاص مانند حین عمل آگاه باشیم و باید نسبت به آن بازخورد مناسبی داشته باشیم و در این مواقع کشف فعالی نسبت به امر از خودمان نشان دهیم؛ چرا که درد قربانی و کسی که آسیب دیده یک درد واقعی است و ممکن است تا آخر عمرش این درد همراه او باشد. بنابراین این نظارت نسبت به امر را باید گسترش دهیم.

زن مسلمان می‌تواند پوشش خود را انتخاب کند

کمیل حسینی، جامعه‌شناس و مشاور حوزه خانواده معتقد است: «این آزارهای روانی می‌تواند انواع مختلفی داشته باشد و گاهی حتی حریم روانی

کاملی ندارد. حسینی می‌گوید روایت‌های نقل شده در خصوص ناراضیانی نسبت به لباس‌ها بسیار بود.

حق انتخاب کادر درمان امن و آرام

او همچنین نقل می‌کند: «خانمی انتخاب کرده بود پزشک معالج او زن باشد و بنا بر این فرض، این اطمینان برای او حاصل شده بود که توسط پزشک زن معالجه شود. اما هنگامی که وارد اتاق عمل شده، متوجه شد که تمام تیم جراحی مرد است و از نطفاتچی گرفته تا متخصص بیهوشی همه مرد هستند و در ریکاوری این موضوع برای او آزاردهنده است. این فضای بیمارستان حتی برای زنی که قرار است زایمان را تجربه کند هم آزاردهنده است و زنی که یک عمر حدود شرعی و اخلاقی را در حضور دیگران رعایت می‌کرد به یکباره با موقعیتی مواجه می‌شود که باید جلوی دیگران برهنه یا بسیار برهنه باشد.» این امر هم برای وقتی ابراز شده است، با بازخورد بد مواجه شده بود. آن‌گونه که حسینی می‌گوید این امر از سوی کادر درمان نیز مطرح شده و درباره شوخی‌های جنسی هنگام مواجهه با موضوع نیز گفته شده است. البته این آزارها تنها هنگام عمل‌های جراحی یا مثلاً پوشش نیست. در ادامه حسینی به فضاهای حاکم بر مراکز درمان ناباورگی نیز اشاره می‌کند: «در مراکز ناباورگی گاهی مرد مجبور است که برای ادامه درمان اسپرم بدهد اما در آن مراکز، فضایی برای رابطه جنسی وجود نداشته و فرد مجبور به خودارضایی شده است. اگر کسی اعتقاد داشته باشد که این عمل حرام است، در اینجا این اعتقاد او نادیده گرفته می‌شود. درحالی‌که باید این اعتقاد دیده می‌شد و فضایی برای مسائل تدارک دیده می‌شد.»

رعایت نکردن حریم شخصی امکان تبعات روانی برای جامعه دارد

اما چرا این مسائل مهم است و چرا این حرف‌ها را باید مطرح کرد؟ زیرا این

بیمار به خطر می‌افتد. مثلاً بیماری وجود دارد که پوشیده بودن در برابر افراد غریبه برای او یک خط قرمز شرعی و اخلاقی است. بنابراین درمانگر باید این خط قرمز را ببیند و باید نسبت به او احترام بگذارد. حتی در موضوع لمس نیز قصبه همین است. امکان دارد که فرد توسط لمس یک فرد غریبه حساس باشد؛ چرا که حتی با نگاه‌های انسان‌گرایانه نیز امکان دارد این لمس حریم شکنی باشد؛ هر چند ممکن است که این لمس برای فرد درمانگر عادی باشد.» حسینی در این باره می‌گوید: «در روایت‌هایی که از برخی دوستان خارج کشور دریافت کرده‌ام، گفته شده است که زن مسلمان می‌تواند پزشک یا پوشش مورد نظرش را انتخاب یا رعایت کند. امکان استفاده از چیزی شبیه به مقنعه را به فرد می‌دهند. این نشان می‌دهد که در فرهنگ سکولار نیز احترام به نگرش و انتخاب افراد، وجود دارد. این باید دیده شود؛ چرا که این موضوع برای بیمار اهمیت دارد.» حسینی تأکید می‌کند مساله مورد مناقشه در اینجا، احترام به فضای روانی و جسمانی افراد است و به جز ابعاد جسمی یک آزار باید ابعاد روانی آن را نیز برای فرد در نظر گرفت.

در بیمارستان‌ها به حوزه زیست جنسی بی‌توجهی می‌شود

حسینی می‌گوید: «با توجه به اتفاق اخیر، برای دریافت گزارش‌ها و روایت‌های خانم‌ها یک اعلام عمومی صورت گرفت و پانویهی از روایت‌ها مواجه شده است. در این باره نیز گفته بودند که در بیمارستان‌ها عموماً به حوزه زیست جنسی آنها بی‌تفاوتی شده بود.» او درباره مثال‌هایی که برای افراد اتفاق افتاده نیز می‌گوید: «خانمی نقل کرده بود، برای عمل به او کلاه داده بودند و این کلاه برای او پوشش کامل نبود. این درحالی است که در کشورهای غریبه به زن مسلمان اجازه پوشش کامل می‌دهند.» در یکی از نقل‌های دیگر همچنین درباره لباس بیمارستان گفته شده بود. آن‌گونه که نقل می‌کنند، به آن خانم برای عمل گان داده شده بود و گان پوشیدگی